

SAMENVATTING MODULE: HITTE

1. Waarom moeten we inzetten op het voorkomen van hittestress?

Door klimaatverandering neemt het aantal dagen met zomerse (maximumtemperatuur $\geq 25^{\circ}\text{C}$) en tropische temperaturen (maximumtemperatuur $\geq 30^{\circ}\text{C}$) toe. Dit zal leiden tot meer hittegerelateerde gezondheidsproblemen. Er is een verband tussen hitte en verhoogde sterfte. Dit doet zich vooral voor bij kwetsbare ouderen en mensen met onderliggende aandoeningen. Hitte kan psychische problemen verergeren, heeft een negatief effect op het leervermogen (vooral bij jonge kinderen), kan bestaande gezondheidsproblemen verergeren (bijvoorbeeld bij hart- of longklachten) en het risico op vroeggeboorte en miskramen vergroten. Klimaatadaptatiemaatregelen kunnen helpen om gezondheidseffecten door hittestress te voorkomen.

2. Voor wie is dit belangrijk?

Er zijn verschillende risicogroepen die meer kans hebben op het ontstaan van gezondheidsproblemen door warmte. Dit kan komen door persoonlijke kenmerken (bestaande gezondheidsproblemen), woonomstandigheden, de sociale situatie en gedrag. De belangrijkste risicogroepen zijn ouderen en mensen met onderliggende aandoeningen.

3. Welke professionals kunnen lokaal een bijdrage leveren aan voorkomen van hittestress?

Verschillende GGD-teams (o.a. jeugdgezondheidszorg, milieu en gezondheid, gezondheidsbevordering, inspectie kinderopvang en onderzoek) kunnen bijdragen aan bescherming tegen gezondheidseffecten door hitte. In de praktijk is het nu nog zo dat dit onderwerp binnen de GGD meestal is belegd bij de medewerkers milieu en gezondheid (Medische Milieukunde), vaak in samenspraak met andere GGD teams. Voor de toekomst is het belangrijk dat dit onderwerp breder opgepakt wordt binnen de GGD'en, waarbij andere GGD-teams een duidelijke eigen rol hebben. GGD-medewerkers kunnen o.a. adviseren over inrichting van de leefomgeving i.r.t. hitte, over evenementen en lokale hitteplannen. Inzet kan plaatsvinden op verschillende niveaus: op de gezondheid van gebruikers, op gebouwniveau en gebiedsniveau. Gemeenten, provincies, waterschappen en organisaties binnen de domeinen zorg, welzijn en wonen zijn belangrijke spelers bij hitteadaptatie op al deze niveaus. Afhankelijk van de situatie ligt de verantwoordelijkheid voor het organiseren en uitvoeren van maatregelen bij verschillende partijen en zijn er ook diverse mogelijke samenwerkingsverbanden. Een uitgebreid overzicht is te vinden in Hoofdstuk 3 van de module Hitte.

4. Bij welke beleidsonderwerpen kan je hitte meenemen?

Preventie van hittestress kan worden meegenomen in onder andere: gezondheidsbeleid, beleid op gebied van sport en bewegen, lokaal en regionaal klimaatadaptatiebeleid, groenbeleid, woonbeleid en ruimtelijk beleid, waaronder omgevingsvisies en -plannen.

5. Wat zijn mogelijke interventies?

Maatregelen kunnen zich richten op de gezondheid van gebruikers, op gebouwen en gebieden:

- Voorlichting gericht op bewustwording en gedragsverandering is een belangrijke maatregel. Het is belangrijk dat de gebruikers van een woning goed geïnformeerd zijn over hoe ze hun woning en hun lichaam het beste koel kunnen houden tijdens hitteperiodes.
- In een lokaal hitteplan worden afspraken vastgelegd over de zorg voor kwetsbare groepen tijdens hete perioden.
- Bij ruimtelijke (her)inrichting, nieuwbouw en bestaande woningbouwplannen is het van belang dat gemeenten, projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen in hun ontwerpen rekening houden met hitte. In het bijzonder als het gaat om ontwerpen voor kwetsbare gebruikers zoals kinderen, ouderen en zieken.
- Maatregelen aan gebouwen, zoals buitenzonwering, helpen gebouwen comfortabel te houden tijdens hitte. Dit kan bij bouwen van woningen of het aanpassen van woningen worden gecombineerd met vergroening.
- Het inrichten van de leefomgeving (het toevoegen van groen en water) kan een positief effect hebben op de hittebeleving en daadwerkelijke daling van de omgevingstemperatuur.
- Het toevoegen van schaduw is zowel effectief in het verminderen van hitte als het voorkomen van overmatige blootstelling aan UV-straling.
- Zowel bij toevoegen van groen als water is het van belang om rekening te houden met enkele aandachtspunten, om negatieve gezondheidseffecten door allergenen (pollen), insecten/dieren en infectieziekten te voorkomen.

Let op: dit document is in ontwikkeling. Deze handreiking is een levend document en gedurende de looptijd van het LIFE IP-project Gezondheid in Klimaatadaptatie worden de modules aangepast aan nieuwe inzichten.

De nieuwste versie is te downloaden via: [Klimaatadaptatie \(hitte, UV, infectieziekten\) | GGD GHOR Kennisnet 2.0](#)